

ITINERARI PER LA SERRA DE COMAVERD

Jordi Amorós, CHNCB.

Montbrió de la Marca-Montbrió de la Marca, pujant pel barranc de Llorets, assolint la carena de Comaverd (862 m) i baixant pel Barranc del Montbrió de la Marca-Montbrió de la Marca, pujant pel barranc de Llorets, assolint la carena de Comaverd (862 m) i baixant pel Barranc del Batlle, per la solana del Bosc del Batlle. 2 h 30 min., aproximadament.

La serra de Comaverd és un espai poc conegut de notable valor natural, especialment per la diversitat de la seva flora, el seu relleu suau però festonejat per barrancs i torrents i per la possibilitat d'observar-hi forna restes d'una fauna mediterrània presumiblement abundosa i variada. Malauradament, la serra va ser afectada pel gran incendi de 1979, de petjades encara forna visibles i que va fer de la zona un àrea dinàmica i jove, en lenta però ferma recuperació, i amb moltes sorpreses per al visitant. Tot seguit un proposem un itinerari per a descobrir-ne una petita part.

Fitxa tècnica

Municipis: Sarra i Pontils.

Cartografia:

Mapes escala 1:5.000 de l'ICC nº 418-268x122 ; 418-268x123 ; 418-269x122 i 418-269x123
Ortofotomapes 1:5.000 de l'ICC nº 418-6-2, 418-6-3 ; 418-7-2 i 418-7-3
Ortofotomapes 1:25.000 de l'ICC nº 418-1-1 i 418-1-2

A la cartografia de l'ICC no apareix la pista que recorre la carena de la serra, pel que en aquest tram convé usar els mapes únicament com a referència geogràfica. No es aconsellable l'ús del mapa 1:50.000 de l'exèrcit perquè conté errors en els topònims i no recull els camins que cal seguir.

Accés: des de Montbrió de la Marca (Sarra), a on s'arriba per una carretera local que comença entre Sarra i Rocafort de Queralt.

Durada del recorregut: 2 h. 30 min., sense contar parades.

Figura legal de protecció natural: cap.

Èpoques recomanades de visita: tardor i

primavera. És convenient dur aigua i protecció solar.

Nivell de dificultat del recorregut: baix. Convé considerar Montbrió de la Marca, visible des de qualsevol punt alt, com a punt de referència, donada la manca gairebé total d'indicacions.

No us perdeu: el petit jaciment paleolític de la Font Voltada, del que es veuen les cendres que integren les restes. Com a curiositat, a diversos punts de la carena hi ha rases ja cobertes de vegetació que possiblement foren trinxeres a la Guerra Civil. A la primavera, les nombroses flors bulboses que aprofiten unes condicions favorables per a sortir. També les restes d'alguns masos, pallisses o cabanes, testimonis de les activitats humanes de temps passats i que encara es realitzen en alguns casos.

Interés paisatgístic: alt Interés geològic: moderat
Interés botànic: molt alt Interés faunístic: moderat

Recorregut

- 0.00. Sortim de Montbrió per la plaça amb jocs per la quitxalla en direcció a la Font Voltada. Passarem per la part de darrera d'una fàbrica. Passada la fàbrica, seguirem el camí de l'esquerra.
- 0.04. Trobem una bifurcació davant d'una pallissa. Seguirem a la dreta.
- 0.07. A l'esquerra, sota un cobert d'uralita, hi ha el jaciment paleolític de la Font Voltada.
- 0.09. Trobem una cruïlla amb tres camins. Seguirem pel de més a l'esquerra. El de la dreta condueix a la Font Voltada, situada a uns 50 m. de l'encreuament. El camí passa paral·lel al Barranc Gran en els seus primers metres, en una zona de certa riquesa vegetal.
- 0.17. Després d'una lleugera pujada, hi ha un sender a la dreta, pel que passarem. El sender comença just on hi ha un pi de forma curiosa a l'esquerra del camí.
- 0.20. Creuem el barranc de Llorets en un punt on el sender passa per un aflorament de conglomerat, fet pel que cal estar a l'aguait de no perdre'l ja que es perd la traça. A l'altre costat del riu ja s'aprecia més fàcilment. Pujem fins un camí, que seguirem cap a l'esquerra. Passarem ara per un bosc amb pinasses i pi roig alternant-se amb el pi blanc.
- 0.25. Bifurcació on anirem cap a la dreta. Al fons, una bonica visió de la carena de Comaverd.

El camí recorre el fons de la vall del barranc de Llorets fins a una explanació.

0.28. Deixem el camí per agafar un sender que puja sobtadament cap a la dreta. Aquest tram es troba en molt males condicions per abandonament, ja que antigament es tractava d'un camí de llenya que es va perdre per manca d'ús.

0.32. El sender, que aquí esdevé camí, es bifurca. Anirem pel ramal de l'esquerra en direcció a una pineda de pi blanc. Al camí que deixem, el de la dreta, hi veiem còrrecs fets per l'aigua. El tram que seguim aquí té interès per la presència de plantes pròpies de la roureda de roure de fulla petita, així com per l'existència d'orquidaris en algunes zones obertes i humides.

0.42. Sortim a un camí que cal seguir cap a l'esquerra. Ara ens trobem a mitja alçada al barranc de Llorets, des d'on podem observar la vegetació ufanosa i no gens afectada per incendis que es troba al fons de la vall. Des de la carena, a la nostra dreta, es possible veure els pals i els fils de coure de l'antiga línia de baixa tensió entre Montbrí i Vallespinosa, que ja fa més de 30 anys que no és en servei.

0.56. Davant d'un pi surt un camí per la dreta gairebé perdut, just abans que el camí principal, que segueix a l'esquerra, faci una corba molt pronunciada cap a la dreta, amb una notable pendent avall. Abandonarem el camí principal i anirem pel de la dreta, que aviat ascendeix, amb un considerable pendent, per una solana, des d'on comencem a observar les primeres vistes panoràmiques de la Conca de Barberà.

1.01. El camí gira en direcció E, obrint-se el paisatge cap al N i el NW. A uns 100 m, seguint el camí amb un fort pendent, veiem una alzina enmig de pins i roures: hi haurem de pujar per deixar-la a la nostra esquerra. A partir d'aquí, el camí passa per sota de pins i roures que van ser podats anys enrera, creuant durant una estona un obac amb una roureda força ben conservada, on no hi són estranys la pinassa, el ginebre, el boix i la boixerola.

1.17. Després de fer una pujada força notable, arribarem a un petit pla des d'on es gaudeix d'una vista privilegiada: en direcció E i SW, es veu la serralada pre-litoral al seu pas per la Conca, observant les Muntanyes de Prades, Miramar, el Cogulló i el mateix Comavert; en direcció W, la serra del tallat i, cap al NW i el N, la Segarra i les serralades pre-pirinenques i, fins hi tot, el Pirineu. A partir d'aquí, i fins a assolir el camí que recorre Comavert per la carena, seguirem per sobre un aflorament rocallós,

per on no hi ha cap sender: malgrat això, no hi ha pèrdua, ja que seguint la roca en direcció E.

1.27. Arribem a la pista, que seguirem cap a l'esquerra. Som a 850 m., el tram més alt de la sortida, just a la divisòria d'aigües entre les valls del Gaià (EN i E) i el Francolí (SE, S, SW i W). Aquí s'alternen claps de roureda amb carrasques i garrigues. Hi sovintegen les boires per acció del relleu (orogèniques), pel que cal extremar precaucions en cas de no conèixer el territori.

1.35. Davant d'un sembrat, i tot just abans que el camí comenci una forta pujada, trobem una pista que surt a l'esquerra, per on baixarem cap a Montbrí enmig de roures i conreus abandonats. A l'altre costat de la vall per on baixem, en direcció S, observarem una obaga molt ufanosa que esdevé un autèntic mosaic vegetal, poblada d'alzines, roures, moixeres, aurons i altres arbres. És una zona de gran interès botànic, diversa i ben conservada, que potser no esperem trobar en aquest punt de la comarca. Seguim descendint ràpidament.

1.57. Després de dos retombs, el primer a l'esquerra i el segon a la dreta, trobem una cruïlla, que agafarem cap a la dreta, deixant uns sembrats a l'altre costat. El paisatge es va humanitzant, amb presència cada cop més palesa de conreus i amb cabanes i pallisses en ús.

2.05. Novament a un encreuament, nosaltres seguim cap a la dreta pel camí principal. El caminet pel que no anem porta a una caseta enmig del bosc on hi ha arnes en explotació, pel que cal extremar les precaucions.

2.09. Fondalada frescal molt ufanosa enmig d'ametllers i cereals. Seguim el camí principal, arribant ben aviat a les primeres vinyes que hi ha a la Conca tot venint de la Baixa Segarra, fet que ens indica que, malgrat la poca distància, les condicions d'han suavitzat respecte a la serra que hem visitat.

2.13. Brancall on podem agafar qualsevol dels dos camins, ja que Montbrí és aprop i ben visible. Pel de la dreta entrarem al poble per la part alta, on hi ha l'església i el petit cementiri local. Pel de l'esquerra, passarem per les pallisses i arribarem al poble pel camí per on hem sortit. Sigui com sigui, podem donar per acabada la sortida a la serra, encara que l'encís dels pobles petits ens pugui portar a tombar pels carrers i places del ben conservat poblet de Montbrí. Sens dubte, un bon colofó a la jornada.